

Okruhy na ŠS št. programu Andragogika
Bc. stupeň – denné štúdium v ak. r. 2017/2018

ANDRAGOGIKA

1. Andragogika - predmet andragogiky, andragogická teória, andragogický výskum, andragogika v systéme vied, štruktúra andragogiky, funkcie andragogiky.
2. Vzdelávanie dospelých a cyklus ďalšieho vzdelávania – druhy vzdelávania dospelých, druhy ďalšieho vzdelávania, analýza a identifikácia vzdelávacích potrieb, plánovanie a projektovanie vzdelávania, realizácia vzdelávania, vyhodnocovanie vzdelávania.
3. Výchova a vzdelávanie dospelých ako historický jav – výber troch ľubovoľných inštitúcií pre vzdelávanie dospelých v historickom priereze a popis ich vzniku, hlavného cieľa a pôsobenia, obsahového zamerania, osobností. Možnosť prepojenia aj s témou bakalárskej práce.
4. Teória vzdelávania dospelých – predmet a funkcie vzdelávania dospelých, psychologické a gnozeologické základy výučby dospelých, systémový prístup k skúmaniu didaktických javov/procesov, osobnosť vzdelávateľa dospelých, základy autodidaktiky.
5. Kľúčové kategórie didaktiky dospelých – cieľ výučby, obsah vzdelávania, metódy, didaktické princípy, formy a materiálno didaktické prostriedky vzdelávania dospelých, evaluácia výsledkov vzdelávania dospelých.
6. Kategória výchova (edukácia), atribúty, funkcie výchovy. Výchova v širšom slova zmysle, výchova v užšom slova zmysle, vzdelávanie. Domény edukácie. Veda (vedy) o výchove – edukológia: pedagogika, andragogika, geragogika.
7. Výchovno-vzdelávací proces, modely, činitele. Charakteristika výchovno-vzdelávacieho procesu B. Bližkovského a interakčného modelu edukačného procesu (J. Průcha).
8. Teória výchovy – predmet, jej miesto v systéme vied o výchove. Zložky teórie výchovy. Sedem teórií Yvesa Bertranda. Aplikácia jednotlivých zložiek teórie výchovy a teórií vzdelávania vzhľadom k téme záverečnej práce.

LITERATÚRA:

- BENEŠ, M. 2014. *Andragogika*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-4824-5.
- BENEŠ, M., 2008. *Andragogika*. Praha: Grada publishing. ISBN 978-80-247-2580-2.
- BENEŠ, M. 2001. *Andragogika, filozofie – veda*. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN 80-86-432-03-3.
- BRUTOVSKÁ, G., 2015. *Základy empirického výskumu pre andragógov*. Prešov: PU v Prešove, FHPV PU v Prešove. ISBN 978-80-555-1359-1.
- MATULČÍK, J. 2004. *Teórie výchovy a vzdelávania dospelých v zahraničí*. Bratislava: Gerlach Print. ISBN 80-89142-02-8.
- Memorandum o celoživotnom vzdelávaní sa. Pracovný materiál Európskej komisie. 2002. In: *Vzdelávanie dospelých*. Roč. 7, č. 2, s. 7-40. ISSN 1335-2350.
- PALÁN, Z. 2002. *Lidské zdroje – výchova – vzdělávání – péče – řízení. Výkladový slovník*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0950-7.
- PALÁN, Z. 1997. *Výkladový slovník vzdělávání dospělých*. Praha: DAHA. ISBN 80-902232 1-4.

- PIROHOVÁ, I. 2015. *Teórie vzdelávania dospelých*. Prešov: PU v Prešove, FHPV v Prešove. ISBN 978-80-555-1321-8.
- PRUSÁKOVÁ, V. 2005. *Základy andragogiky I*. Bratislava: Gerlach Print. ISBN 80-89142-05-2.
- PRUSÁKOVÁ, V. 2000. *Systémový prístup k ďalšiemu vzdelávaniu*. Bratislava: Inštitút pre verejnú správu v tlačiarňi Ministerstva vnútra SR. ISBN 80-968308-2-1.
- PRŮCHA, J. - J. VETEŠKA. 2014. *Andragogický slovník*. 2. aktualizované a rozšírené vydání. Grada publishing. ISBN 978-80-247-4748-4.
- ŠVEC, Š. 2002. *Základné pojmy v pedagogike a andragogike*. 2. Rozšírené vydanie. Bratislava: Iris. ISBN 80-89018-31-9.
- Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní.
- GALLO, J. - ŠKODA, K. 1986. *Dejiny pedagogiky dospelých*. Bratislava: SPN.
- LUKÁČ, E. 2015. *Kapitoly z dejín výchovy a vzdelávania dospelých*. Prešov: FHPV.
- PASÍAR, Š. 1975. *Dejiny výchovy dospelých na Slovensku*. Bratislava: Obzor.
- BEDNAŘÍKOVÁ, I. 2012. *Kapitoly z andragogiky 2*. 3. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3249-6.
- MUŽÍK, J. 2011. *Řízení vzdělávacího procesu. Andragogická didaktika*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-581-6.
- PRUSÁKOVÁ, V. 2000. *Metodika vzdelávania dospelých*. Olomouc: UP v Olomouci.
- KOSOVÁ, B. – KASÁČOVÁ, B. 2009. *Základné pojmy a vzťahy v edukácii*. B. Bystrica: PF UMB. ISBN 978-80-8083-525-5.
- PRŮCHA, J. 1997. *Moderní pedagogika*. Praha : Portál. ISBN 80-7178-170-3.
- PRŮCHA, J. 2000. *Přehled pedagogiky*. Praha : Portál. ISBN 80-7178-399-4.
- BERTRAND, Y. 1998. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha : Portál. ISBN 80-7178-216-5.
- HOTÁR, S. V. - PAŠKA, P. - PERHÁCS, J. a kol. 2000. *Výchova a vzdelávanie dospelých. Andragogika. Terminologický a výkladový slovník*. Bratislava : SPN. ISBN 80-08-02814-9.
- PERHÁCS, J. – PAŠKA, P. 1995. *Dospelý človek v procese výchovy*. Bratislava : Stimul. ISBN 80-85697-21-1.

SOCIOLÓGIA

1. Čo a ako študuje sociológia (predmet sociológie, sociológia a ostatné spol. vedy, sociológia a andragogika, sociologické teórie (A. Comte, E. Durkheim, M. Weber, základné paradigmy sociálneho myslenia - štrukturálny funkcionalizmus, teória konfliktu, interpretatívne sociológie), sociologický výskum.
2. Štrukturálne charakteristiky sociálneho života - sociálne skupiny, sociálna stratifikácia, spoločnosť, organizácie, byrokracia (mocenské štruktúry), sociálna nerovnosť.
3. Dynamické charakteristiky sociálneho života - skupinová dynamika, sociálna deviácia, sociálny pohyb, sociálna zmena, sociálna mobilita, kolektívne správanie.
4. Jednotlivec v sociálnom prostredí - socializácia, kultúra, sociálne inštitúcie - politika, ekonomika, náboženstvo, rodina.
5. Socializácia v sociológii výchovy a vzdelávania dospelých. Vymedzenie socializácie, vzťah socializácie a výchovy, druhy socializácie a ich špecifiká. Fázy socializácie.
6. Sociologická charakteristika základných životných etáp. Detstvo, mladosť, dospelosť a staroba z pohľadu sociológie výchovy.
7. Celospoločenské kontexty výchovy a vzdelávania. Politické, kultúrne, ekonomické a demografické súvislosti výchovy a vzdelávania. Technologický pokrok, globalizácia, masová kultúra a výchova a vzdelávanie.
8. Rodina v sociológii výchovy. Sociálne zmeny a zmeny rodiny ako inštitúcie. Funkcie rodiny - zmeny funkcií v porovnaní minulosti a súčasnosti, poruchy funkcií rodiny.

LITERATÚRA:

- ONDREJKOVIČ, Peter. 2004. *Socializácia v sociológii výchovy*. Bratislava: Veda.
- ONDREJKOVIČ, P. 2014. Proces socializácie a výchova v škole. In: *Sociálna pedagogika / Social Education*, roč. 2, č. 1, s. 34-50
- HAVLÍK, J., KOŤA, J. 2002. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál.
- VANČÍKOVÁ, K. 2011. *Výchova a spoločnosť. Kapitoly zo sociológie výchovy*. B. Bystrica: UMB.
- ONDREJKOVIČ, P., 2006. Zmeny v spoločnosti a zmeny v rodine – kontinuita a zmena. Príspevok k diskusi o charaktere rodiny na Slovensku. In: *Sociológia*, roč. 38, č. 1, s. 5-30.
- GIDDENS, A. 1999. *Sociológia*. Praha: Argo. 598 s.
- JACYNO, M. 2012. *Kultúra individualizmu*. Praha: SLON. 262 s.
- JANDOUREK, J. 2003. *Úvod do sociológie*. Praha: Portál. 232 s.
- KELLER, J. 1997. *Úvod do sociologie*. Praha: SLON. 186 s.
- KELLER, J. - TVRDÝ, L. 2008. *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: SLON. 183 s.
- NOVOTNÁ, E. 2008. *Základy sociologie*. Praha: Grada. 191 s.
- PETRUSEK, M. 2007. *Společnosti pozdní doby*. Praha: SLON. 459 s.
- SUŠA, O. 2010. *Globalizace v sociálních souvislostech současnosti. Diagnóza a analýza*. Praha: Filozofia. 352 s.
- ŠUBRT, J., BALON, J. 2010. *Soudobá sociologická teorie*. Praha: Grada. 232 s.
- ŠUBRT, J. a kol. 2010. *Soudobá sociologie IV. (Aktuální a každodenní)*. Praha: Karolinum. 383 s. ISBN 978-80-246-1789-3

PSYCHOLÓGIA

1. Psychológia ako veda. Predmet, metódy, základné psychologické smery a prístupy. Osobnosť ako predmet záujmu psychológie (štruktúra osobnosti a základné typológie osobnosti).
2. Správanie človeka v záťažových životných situáciách. Druhy záťažových situácií (frustrácia, deprivácia, stres, konflikt). Stratégie zvládania záťažových situácií. Stres.
3. Obdobie adolescencie a mladšej dospelosti. Telesný a pohybový vývin, psychický vývin (poznávacie procesy, emocionalita, osobnosť), vývin sociálnych vzťahov.
4. Obdobie strednej a neskorej dospelosti, staroba. Fyzické, psychické zmeny (v oblasti poznávacej, emocionálnej a v oblasti osobnosti), sociálne vzťahy v uvedených vekových obdobiach.
5. Pojem učenie ako kľúčová téma psychológie učenia. Individuálne charakteristiky vo vzťahu k učeniu – učebný a kognitívny štýl. Autoregulácia v učení dospelých – stratégie a techniky efektívneho učenia.
6. Druhy učenia a ich základná charakteristika.
7. Zákony učenia. Motivácia ako faktor úspešného učenia.
8. Dospelý ako účastník učenia a vzdelávania – kognitívne, emocionálne, motivačné a sociálne aspekty učenia v dospelosti. Učebná spôsobilosť (docilita).
9. Psychosociálny kontext učenia a vzdelávania dospelých – interakcia, percepcia a komunikácia vo vzťahu vzdelávateľ a dospelý účastník vzdelávania.
10. Záťažové situácie a stres v učení a vzdelávaní dospelých – bariéry efektívneho učenia, únava a učenie, poruchy učenia, skúška ako záťažová situácia.

LITERATÚRA:

ATKINSONOVÁ, R. L. a kol. 2003. *Psychologie*. Praha: Portál.

BOROŠ, J. 2002. *Úvod do psychologie*. Bratislava: Iris.

ČÁP, J. - MAREŠ, J. 2002. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál.

KONČEKOVÁ, E.: *Vývinová psychológia*. Prešov: Lana 2005, 2008, 2010

KUBÁNI, V. 2010. *Všeobecná psychológia*. Prešov: FHPV PU.

<http://www.pulib.sk/elpub2/FHPV/Kubani5/index.html>

PETŘKOVÁ, A. 2006. *Psychologie učení a vzdělávání dospělých*. Olomouc: UP.

VÁGNEROVÁ, M. 2000. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál.

ŽIVČICOVÁ, E. 2011. *Základy psychologie učenia*. Praha: UJAK.

+ prednášky z jednotlivých psychologických disciplín